

WEB TABANLI YILLIK TASARIMI VE GELİŞTİRİLMESİ

Meriç KORKMAZ¹, Vahap TECİM¹

¹Yönetim Bilişim Sistemleri, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir Türkiye

ÖZET

Üniversiteler için öğretim elemanları ve öğrencilerin arasındaki ilişkinin sağlıklı yürütülmesi çok önemlidir. Öğrenci bilgi sistemleri, akademik bilgi sistemleri vb. gibi platformlar bu ilişkiyi güçlendirmek ve kolaylaştırmak için kurulmuştur. Yıllıklar ise bu ilişkilerde eğlenceli olan taraftır. Eski usul yıllıklar oluşturulurken bilgi toplama sürecinde yaşanan zorluklar, getirdiği maddi ve manevi külfet katılımın az olmasına sebebiyet vermektedir. Bu çalışmada da öğretim elemanları ile öğrencilerin aralarındaki ilişkiyi güçlendirmek ve birbirleriyle yaşadıkları tüm anıları ölümsüzleştirebilmek amacıyla web tabanlı yıllık geliştirilmiştir. Geliştirilen yıllık sayesinde, zorlayıcı etkenler ortadan kalkmış ve kolay ulaşım sağlanmıştır. Bu sayede bu anılar web tabanlı bir platforma kaydedilecek, kullanıcılar istedikleri zaman bu bilgilere ulaşabilecek ya da çıktısını alabileceklerdir. Geliştirilen web tabanlı yıllığa internet aracılığı ile mobil, tablet veya bilgisayar gibi çeşitli platformdan ulaşılabilir. Herhangi bir tarayıcı ayırt etmeden, canlı olarak tüm kullanıcılar kendilerine verilen süre içerisinde birbirleri hakkındaki görüşleri paylaşabileceklerdir. Gerekliğinde kullanıcılar sistem üzerinden birbirleriyle mesajlaşabileceklerdir. Ayrıca kişiler kendi profillerine ekledikleri fotoğraf ve videolar ile geleceğe daha interaktif bilgiler saklamış olacaktır. Bu çalışma kapsamında uygulama geliştirilirken, Codeigniter framework kullanılmış, PHP yazılım dili ile geliştirilmiş ve MySQL veri tabanı sistemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yıllık, Andaç, Üniversite Bilgi Sistemleri, Web Tabanlı Uygulama, Php

DESIGN AND DEVELOPMENT OF WEB BASED YEARBOOK

ABSTRACT

Relationship is too important between instructors and students for universities. Student information system, academic information system etc. are developed to make this relation stronger and easier. Yearbooks are entertaining part of these. Universities use many different systems for more effective communication between students and instructors. A web-based yearbook was developed for the instructors and students to immortalize all the memories they had with each other. In this way, these memories will be saved on a web-based platform, and users will be able to access or print out this information whenever they want. While creating the old-style yearbooks, not everyone was able to participate due to the difficulty of collecting information. In addition, while they were being created, yearbooks created a financial and moral burden on the person. For such reasons, integrity could not be achieved throughout the university. With the development of the web-based yearbook, all obstacles that make it difficult to access the yearbooks have been removed. The web-based yearbook can be accessed via the internet from any platform, whether mobile, tablet or computer. Regardless of any browser, all users will be able to share their opinions about each other live, within the time given to them. When necessary, users will be able to message each other over the system. Additionally, people will save more interactive information for the future with the photos and videos they add to their profiles. While developing the application within the scope of this thesis, it was developed with PHP software language using CodeIgniter framework, and MySQL database system was used.

Keywords: Yearbook, University Information Systems, Web-Based Application, Php

GİRİŞ

Her geçen gün teknolojide ortaya çıkartılan yeni bir buluş ile insanların hayatları kolaylaşmaktadır. Bu kolaylıklar genellikle insanların hayatında zaman kazandırmayı amaçlamaktadır. İnsanlar bu kadar hızlı bir hayat sürerken, yaşanan birçok şeyi hatırlamakta zorluklar yaşayabilmektedirler. Hatırlamak için not defterleri, ajandalar, takvimler, anı defterleri ve yıllıklardan yardım alırlar. Geçmiş yıllarda tüm bilgiler kâğıt üzerinde toplanırken, günümüz teknolojisinde bu bilgiler genellikle bir uygulama aracılığıyla veri tabanlarına kayıtlı bir şekilde tutulmaktadır.

Hatırlatmaya yönelik not defteri, takvim gibi uygulamalar birçok işletim sistemi içerisinde hazır bir şekilde gelirken, yıllıkların elektronik ortamlara taşınmasına dair yeterli çalışmalar yapılmamıştır. Bu açığın giderilmesi adına üniversitelerden mezun olacak tüm öğrencilerin anılarını kalıcı bir biçimde saklanmasını sağlamak amacıyla web tabanlı yıllık geliştirilmiştir.

Bu uygulamayı kullanması beklenen hedef kitle öğrenciler ve öğretim üyeleridir. Üniversitelerden mezun olacak öğrencilerin arkadaşlarıyla ya da öğretim üleriyle yaşadığı anılarını bir ağ üzerinde paylaşması hedeflenmiştir. Eski usulde yapılan yıllıklar çok fazla maddi külfet ve uğraşa neden olmaktadır. Bu gibi olumsuz etkiler nedeni ile herkes yıllığa katılmıyor ve bütünlük sağlanamıyordu. Ayrıca daha önceden kâğıt halinde tutulan yıllıklar zamanla yıpranma ve kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya kalıyordu. Web tabanlı yıllık sayesinde bu gibi durumların önüne geçilmiş, tüm yıllıklar elektronik ortamda saklanacak hale gelmiştir. İstenildiğinde ise bu yıllıkların çıktısı elektronik ortam üzerinden alınabilecektir. Oluşturulmuş olan web tabanlı yıllık ile interneti olan herkesin, her türlü platform üzerinden sisteme herhangi bir ücret ödmeden kolayca ulaşması sağlanmıştır.

WEB TABANLI ÖĞRENCİ BİLGİ SİSTEMLERİ

İnsanlar arasındaki iletişim, teknolojinin de yardımıyla giderek hızlanmış ve artmıştır. İletişim arttıkça da doğru bilgilere ve kaynaklara ulaşmak daha kolaylaşmıştır. İnsanoğlunun yaşam döngüsünün en önemli parçalarından biri olan iletişim, kişinin kendini geliştirmesi için kullandığı en iyi yollardan biridir. Her gün yeni bir bilgi öğrenimi için hızlı bir iletişim ağına sahip olmanın ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmıştır. Bu üstün iletişim gücünün en etkin kullanılma yöntemi de internet aracılığıyla olmaktadır.

Dünyada internet kullanımı ve internetin ulaştığı ortamlar her geçen gün daha da fazlaşmıştır. Bu durum, insan hayatı üzerinde interneti olmazsa olmaz bir gereksinim haline getirmiştir. Birçok sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de işlerin kolaylaştırılabilmesi, saklanabilmesi, işlenebilmesi ve yönetilebilmesi için web tabanlı sistemler kullanılmaya başlanmıştır. Veri tabanı teknolojilerinin web tabanlı olarak geliştirilmiş eğitim sistemlerinde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmasından sonra saklanan ve yönetilen bilgi miktarı artmıştır. Eğitim sektörü web tabanlı uygulamalar sayesinde daha hızlı gelişmeye başlamıştır (Aydın ve Tarhan, 2018).

Eğitim, web tabanlı uygulamalar sayesinde evrensel bir hale gelmiştir. Web tabanlı uygulamalar sayesinde mekân farketmek sizin bir butona basarak tüm eğitsel bilgileri güncelleyebilir ve başka bir butona basarak dünyanın diğer ucunda bir kişinin girmiş olduğu gerekli bilgilere ulaşabilirsiniz (Tarhan, Aydın ve Tecim, 2021). Bu gibi durumların faydaları göz önüne alındığında web tabanlı bilgi sistemlerinin eğitim konusunda farklı alanlarda geliştirilmesine önem verilmiştir (Başar, 1999: 1).

Eğitim kurumları teknolojinin de gelişmesiyle artan ihtiyaçları karşılayabilecek bütünleşik sistemleri kullanmak veya kendi ihtiyaçlarına göre gelişmek zorunda kalmıştır (Balki, 2004: 3; Özgür ve Tarhan, 2018). Bu tarz sistemlerin geliştirilmesiyle sınırlı kullanıcının ulaşabildiği, parçalı eski sistemler tedavülden kalkmış, yerine aşağıda bulunan özelliklere sahip yeni sistemler oluşturulmuştur;

- Kolay kullanımı olmalıdır. Herhangi bir platforma bağlı olmaksızın her türlü bilgi herkes tarafından anlaşılabilir ve rahatça ulaşılabilir.

- Esnek olmalıdır. İstenildiğinde her türlü bilgi ve yapı sonradan değiştirilebilecek kadar esnek olmalıdır.
- Güvenli olmalıdır. Eğitim sistemleri birçok kişisel veri barındıracağından veriler belirli aralıklarla yedeklenmeli ve geçmiş dönemlere ait saklanan verilerin güvenliğine önem verilmelidir.
- Güçlü olmalıdır. Sistem ve kullanıcılar arasındaki iletişimin daha hızlı olabilmesi için veri tabanı yapısı ve bilgi sorgulama metodlarının optimize edilmesi çok önemlidir. Her geçen gün sistem büyüyüp barındıracağı bilgiler artacağından geleceğe yönelik sistemler geliştirilmelidir. Aynı zamanda gün geçtikçe sistem kullanıcıları da artacağından çok fazla sayıda kullanıcı aktif olduğunda aynı anda destekleyebilecek donanıma sahip olmalıdır, gerektiğinde artırılabilir.
- Ekonomik olmalıdır. Eğitim herkesin hakkıdır ve eğitime ulaşmak da fazla külfet içermemelidir. Donanımsal ihtiyaçları çok yüksek olmamalıdır. Ya da belirli donanımlar üzerinde çalıştırılabilmesi için pahalı yazılımlara ihtiyacı olmamalıdır. Herkes tarafından, her yerde çok fazla gereksinime ihtiyaç olmadan kullanılabilir (Yıldırım, 2007: 1).

YILLIK VE ANI KAVRAMLARI

Anı; insan hayatının bir diliminde yaşanan veya bir süre boyunca devam eden, belirli bir mekânda ve zamanda meydana gelen olaylardır. Anılar, yaşanan olayın temel özelliklerinin dışında kişisel yorumları, duyguları, iletişim ve davranışları içerir. İnsanlar yalnızca dikkat uyandıran, önem verdikleri olayların anya dahil olacağını düşünseler de aslında neredeyse yaşamdaki her an bir anıyı oluşturabilir. Kimi anılar sadece önemsenmeden bahsedilip geçitirilirken, kimileri için daha özenli ve korumacı olunur. İnsanlar yaşamlarında dönüm noktaları olan ya da yoğun duygular hissettikleri anları tekrar hatırlamak ve paylaşmak isterler. Gençlik yıllarının büyük bir bölümünü oluşturan okul hayatı da birçok insan için önemsenen, tekrar anımsanmak istenen anlardan biridir. Bol paylaşımın, muhabbetin, kavga gürültünün, dostluğun ve kafalarda birer replik gibi dolanan cümlelerin dahil olduğu okul yılları öğrencilerin büyük bir kısmı tarafından özlenen ve yad edilmek istenen bir dönemdir. Luminet ve meslektaşları, anıların sosyal paylaşımını belirleyen en büyük faktörün olayın duygusal yoğunluğu olduğunu savunmuştur (Luminet vd., 2000: 661). Yıllıklar da bu yoğun duygularla dolu kesiti kalıcı hale getirmek için hissedilen bir ihtiyaçtan ortaya çıkmıştır. Yıllık, birçok mezunun tüm yaşamı boyunca sakladığı hatıralar, geçmişe açılan fiziksel bulgular ve tarihi kayıtların bütünüdür. İnsanların geçmişlerinde önemli yer eden kişi ve durumları birbirleriyle etkileşim içerisinde kayıt altına aldıkları bu yazılı ve görsel belge, insanların yaşadıkları güzel anılardan kopmamasını sağlar. Genellikle kişilerin birbirleri hakkında yazdıkları anılar, iyi dilekler ve gelecek temennilerinden oluşan yıllık, bir bütün olarak o dönem kişinin birlikte bulunduğu insanlar hakkında tarihi bir kayıt niteliği taşır.

İnsanların neden anılara ihtiyaç duyduğu konusunda birçok araştırma ve deney yapılmıştır (Skowronski vd., 2004: 285). Psikolojik açıdan değerlendirildiğinde insanların; hayatlarının anlamlı olduğunu, geçen zamanın dolu ve değerli olduğunu anlamaya yönelik bir arayışta olduğu görülmüştür. Anılar, kişilere eskiden yaşadıkları güzel günleri farklı şekillerde hatırlatarak zamanın boş ve anlamsız geçmediğini gösterir ve hayatlarının anlamlı olduğunu fark etmelerini sağlar. John Locke'un, insanların ancak kendine özgü geçmişleriyle ilişki kurabildiği sürece bir insan olduğu yönündeki klasik felsefi varsayımı da bu konu üzerine bir bakış açıdır (Tannenbaum ve Schultz, 2003: 175). Bu yüzden insanlar, yaşanan olayları sadece hafızalarında tutmakla yetinmemişler; zaman zaman prova etmek için kalıcı bir şekilde kaydetmişlerdir.

İnsan beyninde bilgileri kaydetmek ve saklamak için temel olarak iki tür bellek bulunur. Bunlar kısa süreli bellek ve uzun süreli bellektir. Öğrenilen bilgiler, yaşanan olaylar ve anılar önce kısa süreli belleğe ardından da daha sonra kullanılmak üzere uzun süreli belleğe aktarılır. Hafıza sonsuz ve sınırsız bir alan gibi düşünülse de aslında kaydedilen bilgiler zamanla silinebilir ya da geri çağrışımı zorlaşabilir. Bu yüzden insanlar, hayatlarında önemli olduğunu düşündükleri anıları detaylarıyla hatırlamak için, bilgileri çeşitli yollarla saklama arayışına girmişlerdir. Bunun anıyı hatırlamanın dışında başkalarıyla paylaşma ihtiyacından kaynaklandığı da söylenebilir. Çünkü

insanlar bireysel ya da grupsal anılarını zaman zaman hatırlamak istedikleri gibi bu anıları başkalarıyla paylaşma ihtiyacı da hissederler.

ANI PAYLAŞIM PLATFORMLARININ GELİŞİMİ

Anıları paylaşma eylemi, birçok yönden sosyal bir işleve hizmet eder. Ortak bir anı olsun ya da olmasın, anı paylaşımı kişiler arasında daha kolay ve daha hızlı bir yakınlık sağlar. Aynı anıyı yaşamış olan bireyler ortak geçmişleri üzerine konuşarak duygu ve düşüncelerini paylaşırlar; adeta o anları tekrar yaşarlar. Anılar hakkında konuşmak, insanlar arasındaki empatiyi güçlendirir ve daha çok ortak fikirlere sahip olurlar (Wang ve Guan, 2020: 8). İnsanlar ortak geçmişe sahip oldukları kişilerle konuşarak bilmedikleri ya da hatırlamadıkları detaylarla ilgili bilgi edinirler. Benzer durumlara şahit olmuş kişiler bunlar hakkında konuşarak ortak yönlerini keşfederler ve daha çabuk samimiyet kurarlar. Yani, anı paylaşımının diğer yaygın amaçlarının da istenen bir bilgiye ulaşmak, yakınlık hissi oluşturmak, başkasını bir konuda bilgilendirmek ve karşıdaki kişiyi bir açıdan etkilemek olduğu söylenebilir (Wildschut ve Jacob, 2012: 452). Aynı olayı deneyimleyen kişiler bir araya geldiklerinde yoğun duygular hissettikleri anlar hakkında konuşmak isterler. Örneğin bir okuldan mezun öğrenciler buluşma düzenlediklerinde genellikle okul zamanlarında birlikte yaptıkları etkinliklerden, birbirlerine hitap ettikleri komik takma isimlerden, birbirlerinin desteğine ihtiyaç duydukları ve birlikte aştıkları zorluklardan bahsederler. Unuttukları detaylardaki boşlukları her birinin katılımıyla doldururlar. Genellikle yıllıklara yazılanlar da bu tarz konulardır. Mezun olmak üzere olan öğrenciler, hatırlamak istenilen anlara ait fotoğrafları birkaç güzel ve anlamlı cümle ile kendilerine ayrılmış sayfalara ekler. Bunun dışında, aralarında geçen küçük diyaloglara ve birbirleri hakkında sevdikleri ve sevmedikleri özelliklere de yer verebilirler. Tüm bu bilgilerdeki amaç aslında zaman geçtikçe bu değerli anıları hatırlamak ve sevdikleriyle paylaşmak istemeleridir.

Olayların sosyal olarak paylaşılması en küçük yapıdan en kapsamlısına kadar yaygın bir durumdur. İnsanlar olayları paylaşırken sadece o anlarla ilgili detayları vermez, aynı zamanda durumla ilgili hislerini ve duygularını da paylaşır. Böylece, nesnel gerçeklerin yanında olaya yüklenen kişisel anlamlar, tepkiler ve bakış açıları da aktarılmış olur. Bu hem olayın farklı bir boyut ve yorum kazanmasını sağlar hem de kalıcılığını artırır. Yapılan bir araştırma, duygusal durumlar içeren olayların yüzde 60'ının aynı gün içerisinde başkalarıyla paylaşıldığını ve bunu izleyen birkaç gün içinde farklı insanlarla tekrar paylaşıldığını göstermiştir. Bu sosyal paylaşımın, duygusal ve bilgisel amaçlara ulaşmak açısından yardımcı olduğu düşünülmüştür. İnsanların anılarını ve duygularını paylaştığı en küçük yapı olan günlükler anı paylaşımı ile ilgili ipuçları vermektedir. Aynı zamanda, günlüklerle ilgili yapılan bir çalışmada da yaşanan olayların %62'sinin olayın yaşandığı günün sonuna kadar başkalarına anlatıldığı görülmüştür (Luminet vd., 2000: 675). Bu sık görülen anı paylaşımı, hem daha fazla paylaşım alanı ihtiyacı doğurmuş hem de zamanın getirdiği şartlarla evrilmiş ve farklı boyutlar kazanmıştır. Yıllar geçtikçe iş yoğunluğu, zaman planlamasının zorlaşması, kişisel uğraşlar gibi sebeplerden dolayı yüz yüze iletişim azalmış ve yeni iletişim türleri ortaya çıkmıştır. Günümüzde birçok farklı iletişim türünün sosyal medya hesapları üzerinden gerçekleşmesi ile anı paylaşımı da bu platformlarda gelişim göstermiştir. Sosyal paylaşım yapmanın farklı yollarını sunması, daha geniş kitlelere hızlı ulaşım sağlaması, zaman ve boyut kısıtlamasının olmaması ve istenilen boyutta kalıcı olması sebebi ile anı paylaşım platformları; forumlar, bloglar ve farklı hesaplar üzerinde yaygınlık kazanmıştır. Eski çağlardan beri en ilkel şekillerde başlayan anı paylaşımı serüveni yeni çağa ayak uydurmuş ve birçok imkânı da beraberinde getirmiştir. Kişiler, bireysel ve ortaklaşa yaşanan anılarını istediği zamanda ve biçimde paylaşırken alıcılar da diledikleri zamanda bu bilgiyi edinebilir hale gelmiştir.

Dijital Çağ Öncesi: Duvar Yazıları, Mektuplar, Eşyalar, Andaçlar, Resimler, Buluşmalar, Topluluklar

Anıların dijital olarak muhafaza edildiği günümüz öncesinde, her fotoğraf için ayrı film tableti ve bu fotoğrafların saklanması için birçok fotoğraf albümleri yer almaktaydı. Her yazılı belge için uzun süre zarar görmeden kalabilmesini sağlamak için geniş bir alan gerekmektedir. Yazılı ve görsel belgelerin alan olarak çok yer kaplaması, bakımlarının oldukça uğraştırıcı olması ve bütün bu anıların elde edilmesinin oldukça maliyetli olması bütün bu süreci zorlaştırmıştır. Bu nedenle elde edilen

birçok anı kullanılamaz hale geldiğinden dijital çağ öncesinde elde edilen birçok belgenin günümüze ulaşması oldukça sorunlu olmuştur. Dijital çağ öncesinde üretilen birçok anı eşyası günümüz dünyasında maalesef işlevselliğini kaybetmiştir. Bu dönemden önce insanların anı saklama ihtiyacı daha çok yazılı ve görsel belgelerden oluşmaktaydı.

Birçok topluluk farkında olmaksızın, psikolojide geçişli bellek adı verilen kavramı kullanmıştır. Geçişli bellek; birkaç kişinin bir görev üzerinde çalışmak için bir ekip olarak bir araya geldiğinde, doğru koşullar altında bireysel olarak yapabileceklerinden daha iyi performans göstermelerini sağlayan bir paylaşım metodudur. Bu sayede o topluluğun içindeki her birey yaşanan olayı farklı çerçeveden yorumlayarak, yıllar geçtiğinde bile anıyı daha taze tutabilmektedir. Dijital çağ öncesi insanların daha çok kullandığı geçişken bellek teorisine göre, insanlar birbirlerinin hatırlamalarındaki boşlukları doldurmalarını kolaylaştırmak için bir bellek görevini kendi aralarında bölebilmektedir. Günümüz dünyasında oldukça kolay ve ulaşılabilir olan anıları hatırlamak için topluluk içerisindeki bireyler birbirlerini harici bellek yardımcıları olarak kullanarak hatırlama yükünü dağıtır ve bu sayede anı paylaşmayı veya hatırlamayı kolaylaştırır. Dijital çağ öncesinde hafıza psikolojisi önemli bir yer tutmaktadır. Hafıza psikolojisi alanı içerisinde, sosyal bulaşma önemli bir konumdur ve konuşma etkileşimleri dahil olmak üzere, sosyal etkileşim yoluyla bir kişiden diğerine bir anının yayılması, dijital aygıtların bilgi aktarımı için yeterli olarak kullanılmadığı bu dönemde anı paylaşımı için önemli bir rol oynamaktadır (Hirst ve Echterhoff, 2010: 55).

İnsanlık tarihi boyunca insanlar yaşadıkları anıları, önemli olayları kayıt altına alma ve geleceğe aktarma ihtiyacı duymuştur. İlk insanlardan başlayan bu yolculuk duvar yazıları ve çizilen birkaç resimden ibaretken, insanlığın teknolojik ve sosyolojik olarak ilerlemesi neticesinde birden fazla anı saklama ve paylaşma metodu ortaya çıkmıştır (Sedikides vd., 2008: 304). İnsanın temel dürtüsü olan anı paylaşma ihtiyacı mektup, resim gibi görsel ve yazılı dokümanlar ile aktarılırken, insanların uzun süre birlikte vakit geçirdiği kişilerle ortak bir kayıt tutma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bunun için okul veya dernek gibi birçok topluluk andaç veya andaç benzeri araçları yıllar boyunca anı aktarımı için kullanmıştır. Yapılan buluşmalar, ortak edinilen tecrübeler ve ortak yaşanan anıların yer aldığı bu andaçlar kişilerin anı aktarımı yapmasını sağlarken aynı zamanda kişilerin ya da kurumların tarihi kayıtlarının oluşmasına neden olmaktadır. İlk insandan itibaren devam eden kaydetme ve aktarma ihtiyacı gelecek nesillere birçok sosyal ve tarihi bilgi akışı sağlarken, aynı zamanda kişinin geçmişiyile alakalı hafızasında artık yer etmeyen anılarını hatırlamasına imkân sunarak, kişinin kendisini bir topluluğun içerisinde daha iyi hissetmesine olanak tanımaktadır. Gelişen ve globalleşen dünyada anı aktarma ihtiyacının günümüz insanına uygun olması gerektiğinden, insanların anılarını paylaşmaları için bu alanda birçok yeni platform ortaya çıkmıştır. Fiziksel bir dokümana ihtiyaç duymadan her an paylaşım yapabilme becerisi, web tabanlı anı aktarım aygıtlarını günümüzde daha cazip kılmaktadır. Bu nedenle geliştirilen web tabanlı yıllık, insanların geçmişlerinde ait oldukları topluluktan kopmasını engellemekte, geçen zamana ve kişilerin bulunduğu coğrafi konuma aldırış etmeksizin birbirleriyle iletişim halinde kalmasını sağlayarak geçmişteki anıları her zaman taze tutmaktadır.

Dijital Çağ Sonrası: Forumlar, Sosyal Ağlar

Son yıllarda internet teknolojisinin hızlı gelişimi ve Web 2.0'ın yükselişi ile insanlar interneti, kişisel deneyimlerini genele açık, çevrim içi şekilde çeşitli sosyal medya platformlarında hatırlamak ve paylaşmak için etkili bir araç olarak benimsemiştir. Bu sayede daha uzun süreli olarak anılarını saklayabilmiştir. Dijital çağ öncesinde kullanılan metotların her zaman paylaşımına açık olmaması, anıyı paylaşmak için belli bir süre gerekmesi, ulaşımının ve etki alanının kısıtlı olması bu anı paylaşım stillerini günümüzde kullanılamaz hale getirmektedir. Dijital yolla yapılan paylaşımlar ise daha etkili ve paylaşım olarak daha tesirlidir. Günümüz insanı, çevrim içi olarak kendine bir kişilik oluşturması nedeniyle genel olarak kolay ulaşılabilir bir durumdadır ve bu sayede geçmişinde yer eden fakat şu an iletişimi olmayan kişilerle kolaylıkla iletişime geçebilmektedir. İnternet sayesinde globalleşen dünyada bu durum, anıların tazelenmesine ve iletişim kopukluğu yaşanmamasına neden olurken aynı zamanda daha çok anının görünür ve daha çok insanla paylaşılır olmasını sağlamaktadır.

Yapılan araştırmalarda birçok bilim insanı ve sosyolog, günümüzde anı aktarımının genellikle medya, kültürel kurumlar veya sosyal ağlar gibi dış kaynaklar tarafından desteklendiğini ve bu sayede daha hızlı yayıldığını gözlemlemiştir (Hirst ve Echterhoff, 2010: 60). İnternet ve sıklıkla kullanılan sosyal medya aygıtları, Wegner'in (Wegner, 1986: 185) belleklere dışarıdan temin eden "trans aktif bellek sistemi" dediği kavramın bir parçası haline gelen sanal bir depolama merkezi olmasını sağlayarak, normalde hafızamızda yer etmesine imkân olmayan büyüklükteki veriyi, fotoğrafı ve birçok anıyı her daim kullanılabilir kılar. Geleneksel günlükler kişisel deneyimleri kaydetmek için hala kullanılabilir olsa bile internetin sonsuz kapasitesi ve içerik yaratma, kişisel fikir ve deneyimleri yayınlama becerisi, sosyal medyayı dijital çağda otobiyografik benlik için kusursuz bir işlem belleği biçimi haline getiriyor (Wang vd., 2017: 772). Bu nedenle günümüz insanı geçmişi hatırlamak veya geçmişindeki insanlarla bağlantıyı koparmamak için internet araçlarını kullanıyor. Bu ihtiyaç ve kullanım alışkanlığı nedeniyle hayata geçirilen web tabanlı yıllık projesi, üzerinden uzun yıllar bile geçmiş olsa bir dönem birlikte birçok anı yaratan ve paylaşan kişilerin aktif olarak bağlantıda kalmasına olanak sağlamaktadır.

Anı paylaşımının tarihten günümüze olan değişiminde birçok farklı araç kullanılmıştır. Yazılı veya görsel şekilde olabilen bu araçlar günümüzdeki internet kullanımının yaygınlığı nedeniyle boyut değiştirmiştir. İnternet veya dijital çağ öncesinde kullanılan araçlar arasında yer alan lise veya üniversite yıllıkları aslında günümüz web tabanlı yıllıkları veya forumlar arasında bir geçiş dönemidir. Basılı geleneksel yıllık, internet ve sosyal medya çağında, geçmişte kalan bir anı paylaşma sistemidir. Yıllığı üretmenin maliyeti, içeriğini dijital olarak sunma yeteneğinin azlığı yeni dönemde mezun olan birçok öğrenciyi başka yollar aramaya itmiştir. Pek çok kurum bu tarz yıllıkları bir şekilde elektronik sürüme geçirmeyi veya başka bir formatta hayata geçirme ihtiyacı duyduğundan ortaya forum veya çeşitli sosyal ağlar gibi birçok farklı mecralar ortaya çıkmıştır. İnsanların iletişime geçme ve anılarını paylaşma ihtiyacını web tabanlı forum benzeri internet siteleri üzerinden karşılamaları anı paylaşımı açısından insanlara birçok olasılık sunarken, aynı zamanda geleneksel olarak yapılan anı aktarımına da yeni bir çehre kazandırmıştır. Yıllıklar, sosyal medyayı yalnızca mevcut potansiyel okuyucularla değil, aynı zamanda geçmiş okuyucularla da bağlantı kurmak için bir araç olarak kullanılabilirdiğinden web tabanlı yıllık, güncel kalmak için önemli bir anı paylaşma platformu haline gelmektedir. Kampüs etkinlikleri hakkındaki güncellemeler, yeni veya geçmiş yaşanmışlıklarla ilgili bağlantılar, güncel veya geçmiş yayımlar sosyal ağlar yoluyla kolaylıkla paylaşılabilirken bu durum etkileşim içerisinde olan kişilerin bağına kolay şekilde artırmaktadır. Anı ve bilginin sosyal medya veya forumlar aracılığıyla daha hızlı ve kalıcı olarak yayılması günümüz şartlarında anı aktarımını daha kalıcı hale getirmektedir. Bu nedenle içerisinde sosyal ağ ve forumlarda olduğu gibi kolay bilgi aktarım imkânı olan web tabanlı yıllık, o kurumda mevcut personeli, mezunları ve öğrenci olmayan diğer üniversite paydaşlarına daha kolay anı aktarım şansı sunmaktadır.

Günümüzdeki internet teknolojisi, dijital çağda kişisel anıları hatırlamak ve paylaşmak için her gün yeni bir yol sağlar. Kişisel anıları çevrim içi yayınlamanın anımsatıcı sonucu olarak geçişken hafıza ve otobiyografik hafıza teorileri, sosyal ağlar ve forumların çevrim içi kullanımı açısından ortaya farklı araştırmalar koymaktadır. Uzman psikologlar ve sosyal bilim uzmanlarının yaptığı bir araştırmada, üniversite öğrencileri bir hafta boyunca her gün bir günlük doldurdular ve her günün sonunda o gün başlarına gelen tüm önemli olayları bu günlüğe listelediler (Bergland 2020: 2). Ayrıca, etkinliklerden herhangi birini çevrim içi yayınlayıp yayınlamadıklarını da test uygulayıcılarına bildirdiler. Günlük kaydının tamamlanmasının ardından katılımcılara habersiz şekilde bir hafıza testi ve ardından bir hafta sonra tekrar bir test daha yapıldı. Her iki testte de öğrencilerin günlük haricinde çevrim içi olarak yayınladıkları olayları hatırlama olasılığı, çevrim içi olarak yayınlanmayanlardan önemli ölçüde daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Anıları çevrim içi paylaşmanın, hafızada tutmayı kolaylaştıran bir teknik ve anlam oluşturma için benzersiz fırsatlar sunabileceğinin görüldüğü bu test, çevrim içi anı paylaşımının kalıcılığı açısından oldukça önemli sonuçlar ortaya çıkarmıştır. (Wildschut ve Jacob, 2012: 460). Bu amaçla, kalıcılığı ve daha köklü anı paylaşımını mümkün kılan sosyal ağ ve forum kaynaklı web tabanlı yıllık, insanların daha kalıcı bilgi ve anı aktarmasını ve hafızadaki anıların kalıcı olarak muhafaza edilmesini sağlar.

SİSTEM TASARIMI VE KULLANILAN YÖNTEM

Farkında olunmasa da hayatın akışı içerisinde birçok olay/faaliyet döngüler şeklinde devam etmektedir. Döngülerin uzunluğu bazen onları düz olarak algılamaya sebep olabilir. Örneğin suyun oluşumu ele alınacak olursa yağmurun yağması ile sular birikir ve daha sonrasında buharlaşıp bulut olurlar. Bu bulutlar tekrar yağmur olarak yeryüzüne yağar ve bu döngü sürekli olarak devam eder (Şeker, 2015: 19). Sistemlerin de oluşması için gereken bir yaşam döngüsü vardır. O yıl ve şartların gereksinimlerine göre geliştirilir, ihtiyaçları karşıladığı sürece hayatta kalır. Eğer zaman ilerledikçe yeni geliştirmeler gerekirse aynı geliştirme süreçlerinin tekrarı ile yaşam döngüsü devam eder (Ruparelia, 2010: 8).

Yazılım geliştirilmeden önce ve geliştirildikten sonra gerçekleştirilecek tüm aşamalar yazılım yaşam döngüsü içinde yer almaktadır (Aydın, 2018). Yazılım geliştirme yaşam döngüsü yazılımın planlı bir şekilde geliştirilmesini sağlar. Geliştirilen sistemin işlevleriyle ilgili gereksinimler sürekli değişebilmektedir. Yazılım yaşam döngüsü süreçlerinde sistem gereksinimlerindeki değişikliklere bağlı olarak önceki bir sürece geri dönülebilir ya da yeni gereksinimler için sürecin baştan başlaması mümkündür (Her Türlü Bilginin Adresi, 15.11.2020).

Yazılım yaşam döngüsünde bulunan tüm süreçler birbirine bağlı bir bütün olarak düşünülmeli, bağımsız olarak düşünülmemelidir (Özgür ve Tarhan, 2020). Yazılımının başarılı olabilmesi evrelerin sıralı ve doğru kurallar ile gerçekleştirilmiş olmasına bağlıdır (Tecim, 2021). Web tabanlı yıllık geliştirilirken yazılım geliştirme yaşam döngüsü standartlarına sadık kalınarak geliştirilmiştir.

Şekil 1: Yazılım Geliştirme Yaşam Döngüsü

Kaynak: (Tecim, 2021)

Şekil 1'de görüldüğü üzere Yazılım Geliştirme Döngüsü Döngüsü herhangi bir problemin çözümü için uygulanması gereken problem çözme adımlarının yazılım alanına uygulanmış şeklidir. Her bir adımda bir problemin çözümünde kullanılan teknik ve yapılandırmaların benzerinin yazılım geliştirilirken de kullanılması öngörülmektedir.

(1) Problemlerin, fırsatların ve amaçların net bir şekilde tanımlanması sonrası, belirlenen problemi çözmek için gerekli olan (2) bilgilerin ortaya konulması gerekmektedir. Çözüm için gerekli (3) sistem ihtiyaçlarının belirlenmesi ve (4) sistemin tasarımının ardından (5) yazılımın geliştirilmesine geçilmelidir. Yapılan (6) yazılımın test edilmesinden sonra her şey arzu edildiği seviyeye geldiğinde (7) yazılımın gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesi aşaması ile yazılım ve problemi çözüm süreci sonlandırılır.

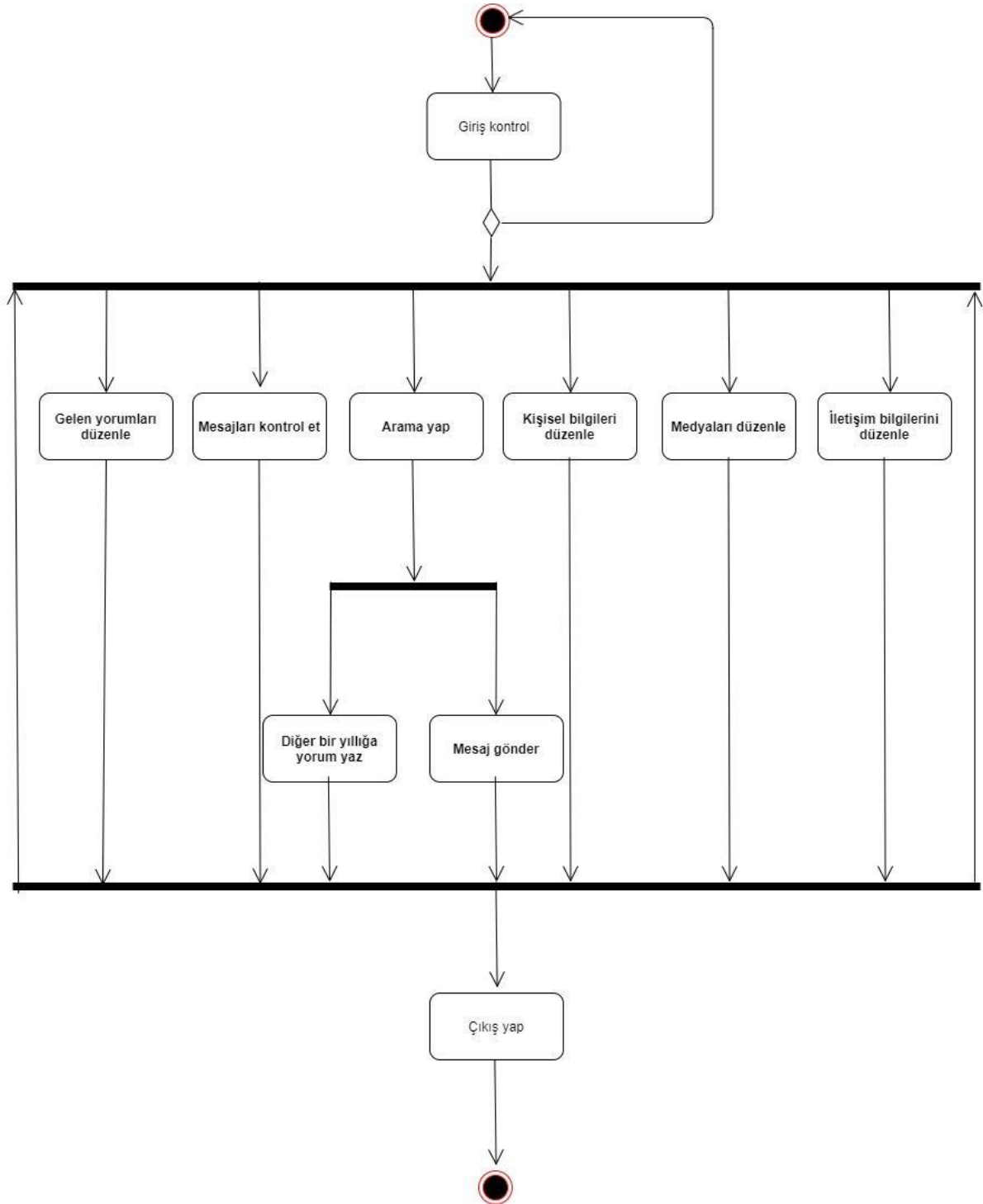
UYGULAMANIN GELİŞTİRİLMESİ

Web tabanlı yıllık, 3 ana kullanıcı tipine sahiptir. Her kullanıcının sistem üzerinde yapabileceği görevler farklıdır. Aşağıda bulunan ekran görüntülerinde hangi ekranları hangi kullanıcıların görebileceği belirtilecektir. Kısaca kullanıcılar şu şekilde tanımlanabilir;

- Son Sınıf Öğrencileri ve Akademisyenler: Mezun olacak olan öğrenciler sistem üzerinden kendi yıllıklarını oluşturabilir, diğer kişilerin yıllıklarını inceleyip yorum bırakabilirler.
- Mezun Olan Öğrenciler: Mezun olan öğrenciler daha önceden oluşturmuş oldukları andaçların kişisel, fakülte ve bölüm bazlı çıktılarını alabilirler.
- Diğer Öğrenciler: Bu sene içerisinde mezun olamayacak olup sadece mezun olacak arkadaşlarının andaçlarına yorum bırakabilirler.

Web tabanlı yıllık üzerinde kullanıcıların yapabileceği tüm işlemler Şekil 2 üzerinde bulunan faaliyet diyagramı üzerinde gösterilmiştir.

Şekil 2: Mezun Olacak Öğrenci ve Akademisyen Faaliyet Diyagramı

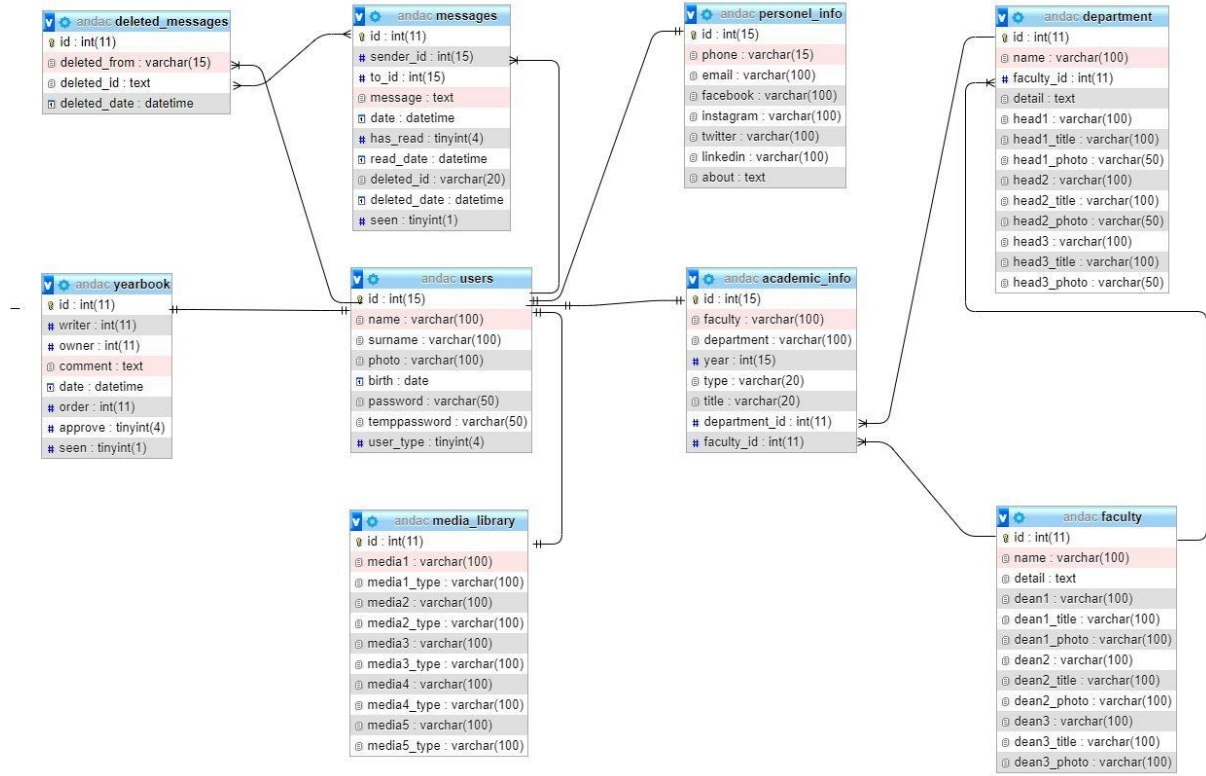

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Web tabanlı yıllık, tüm browserlar tarafından desteklenmesi ve her platformda aynı görünmesi için “normalize.css” ile tarayıcı varsayılan ayarları düzenlenmiştir. Aynı zamanda farklı farklı çözünürlüklü aygıtlarda çalışabilmesi için mobil uyum ayarları yapılmıştır. Aşağıda paylaşılan tüm ekranlar mobil ve tablet cihazların tarayıcılarında da sorunsuz bir şekilde çalışmaktadır.

Arayüzde gözüken tüm bilgiler dinamik bir şekilde gelmektedir. Formlarda doldurulan tüm bilgiler, PHP teknolojisiyle bir MYSQL veri tabanına işlem ya da sorgu yapmaktadır. Yaratılan veri tabanı örneği Şekil 3’te gösterilmiştir.

Şekil 3: Web Tabanlı Yıllık İçin Varlık İlişki Diyagramı

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Web tabanlı yıllık gibi bir sisteme ihtiyaç duyan kurumlara rehber niteliği taşıması amacıyla aşağıdaki görseller işlevleriyle birlikte açıklanmıştır.

Giriş Modülü

Öğrencilerin sisteme rahatça ulaşabilmesi için kullanıcı adları, öğrencinin üniversite kurumsal e-posta adresleri olarak atanmıştır. Sistem şifreleri kullanıcıların belirlediği andan itibaren MD5 kriptografik yöntemler kullanılarak saklanmaktadır. Kullanıcılar giriş yapmak istediğinde iki tane MD5'e çevrilmiş şifre birbiriyle karşılaştırılmaktadır. Bu yöntem ile kişinin kendisi dışında kimsenin kullanıcının şifresini görememesi sağlanmıştır.

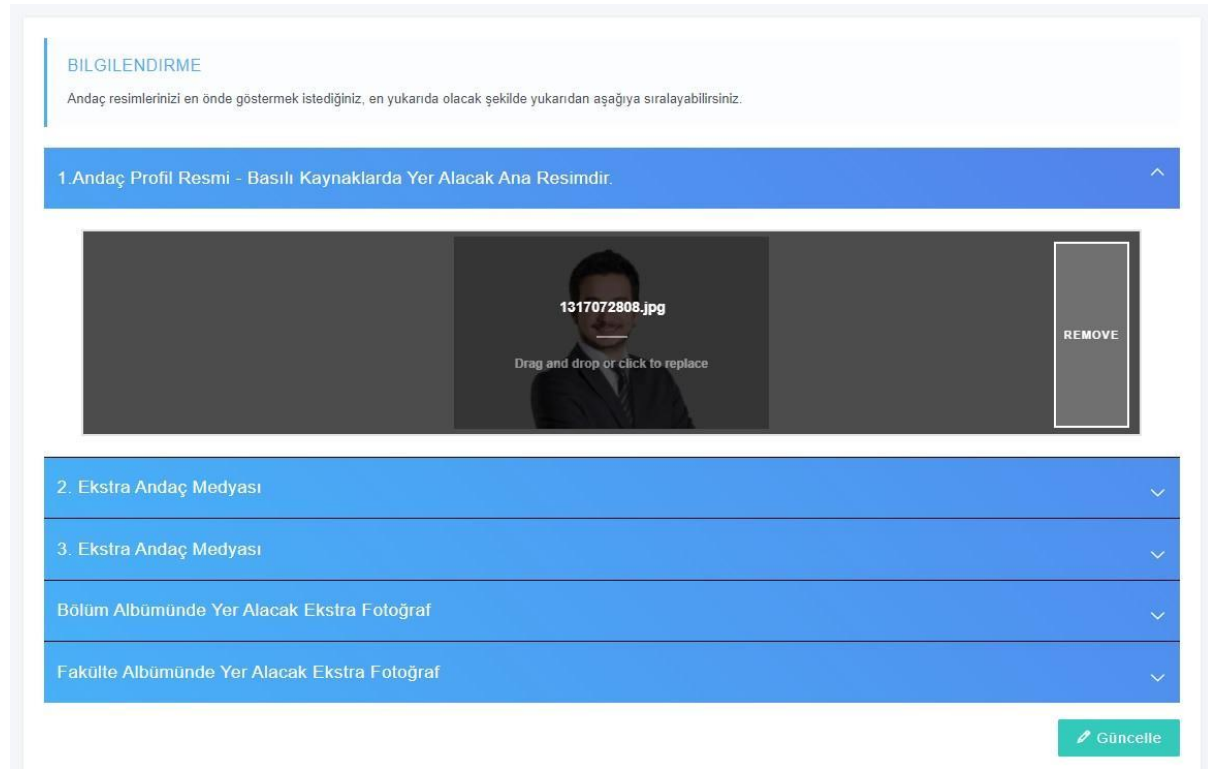
Ayarlar Modülü

Ayarlar modülü tüm kullanıcı tipleri için aktif olacak olan bir modüldür. Bu bölüm üç ayrı sayfadan oluşmaktadır. Bu sayfalar kişisel ayarlar, iletişim bilgileri ve güvenlik bilgilerinden oluşmaktadır.

Medya Yönetim Modülü

Medya yönetim modülü, sadece mezun olacak öğrenciler ve akademisyenler için aktif olmaktadır. Kullanıcılar basılı yıllıklarda ve web yıllıklarında yer alacak tüm medyaları Şekil 4'de bulunan kısımdan girebilmektedir. İlk eklenecek olan fotoğrafın yıllık dökümler çıktı olarak bastırıldığında yer alacak olan fotoğraf olması gerekmektedir.

Şekil 4: Medya Yönetim Ekran Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Mesajlaşma Modülü

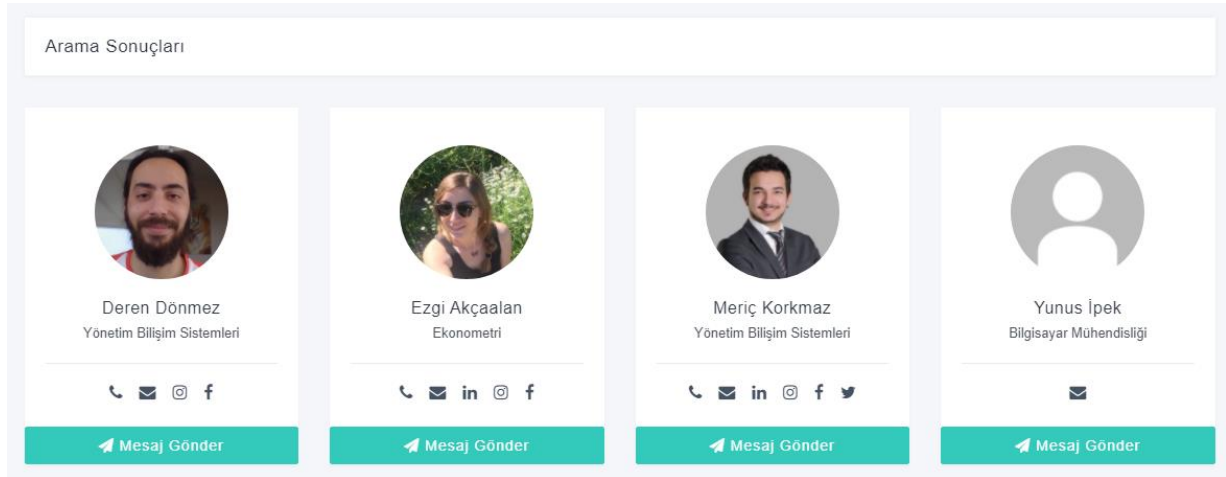
Kullanıcı, mesajlaştığı tüm kişileri ekranda mesaj tarihi sıralı olarak görebilmektedir. İstedığı kişi ile olan konuşmalarını bu ekran üzerinden yönlendirebileceği gibi istemediği konuşmaları da sol tarafında bulunan işaret kutucuğu yardımıyla tekli ya da çoklu silebilmektedir. Silinen mesajlar tek taraflı olarak silen kişi tarafında gösterilmemeye başlar. İsterse sağ üst tarafta bulunan arama çubuğundan yardım alarak, daha önce mesajlaştığı kişileri de bulabilmektedir. Mesaj listesi datatable.js javascript kütüphanesi kullanılarak oluşturulmuştur.

Arama Modülü

Arama modülü sistem üzerindeki tüm kullanıcı tipleri için aktiftir. Aramalarda sadece bir yıllığa sahip olabilen kullanıcılar listelenmektedir. Sistem içerisindeki kullanıcıları aramak için iki farklı yöntem mevcuttur. Bunlardan birincisi sayfanın baş kısmında yer alan kişi bazlı aramadır. Bu kısımda kullanıcılar birbirini ad veya soyadına göre arayabilmektedir. Eğer aynı ad ve soyadına sahip kullanıcı var ise yazılan harflere göre gelen seçenekler arasında bölüm bilgisi de ismin altında gösterilmektedir. Bölüm bilgilerine göre kişiler seçilip yıllık profil ekranları gözlemlenebilmektedir. Arama çubuğunda yazılan harflere göre tahmin getirme özelliği typeahead.js kütüphanesi kullanılarak geliştirilmiştir.

Eğer kullanıcılar aynı bölümdeki arkadaşlarının listesini görmek isterse ya da soyadını hatırlamadığı akademisyenleri bulmak isterse detaylı arama ekranını kullanabilirler. Sistemde yer alan kullanıcıların fakülte, bölüm ve yıl bilgisine göre seçenek listesi doldurulmaktadır.

Arama yapıldıktan sonra listelenen kişiler Şekil 5'teki gibi gösterilmektedir. Listelenen kişilere direkt sistem üzerinden mesaj atılabildiği gibi kişi kartlarında bulunan e-posta, telefon veya sosyal medya bilgilerinden de kişilerle iletişime geçilebilir. Ayrıca kişi kartlarına tıklayarak direkt yıllıklarını da görüntüleyebilmek mümkündür.

Şekil 5: Arama Sonuçları Ekran Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Yıllık Ön izleme Modülü

Tüm kullanıcı tipleri oluşturulan yıllıkları görüntüleyebilmektedir. Mezun olacak öğrenciler, akademisyen ve mezun olmayan diğer öğrenciler rolleri gereği Şekil 6'teki bir anı ekle kısmını kullanarak yıllığa anı ekleyebilmektedir. Anı ekleme işlemin sonrasında kullanıcılar ekledikleri anıları silebilmekte ya da değiştirebilmektedir. Her değiştirilen yorum yıllık sahibine onaya düşmektedir. Fakat tüm kullanıcılar mezun öğrenci statüsüne alındığında sadece yıllık sahipleri birbirlerinin yıllıklarını görüntüleyebiliyor olacaktır.

Yıllık görüntüleme kısmında yıllık sahibi kullanıcılarının girdiği tüm görseller kayan ekran yardımıyla görüntülenebilmektedir. Bu kısım geliştirilirken owlcareosel.js javascript kütüphanesi kullanılmıştır.

Şekil 6: Yıllık Ön İzleme Ekran Görüntüsü

Ezgi Akçaalan
Ekonometri
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

WhatsApp Email LinkedIn Instagram Facebook

Bir anı ekle

Meriç Korkmaz
Yazılım Mühendisliği
15-05-2021

Vay beee hiç düşünür müydün yılların bu kadar hızlı geçeceğini... Ali hocanın derslerine beraber çalıştığımız akşamlar hiç bilmeyecek gibi geliyordu ama maalesef şuan bitiyor diye de üzüyoruz. Gülen yüzün hiç solmasın, ilerdeki hayatında daima olacağım .

Mesaj Gönder

Bu kişiyle irtibata geç: WhatsApp Email LinkedIn Instagram Facebook Twitter

Deren Dönmez
Yönetim Bilişim Sistemleri
15-05-2021

Hayatımızın en güzel yıllarını birlikte yaşadık ve ben bunun için çok şanslıyım. Yediğimiz, içtiğimiz, gördüklerimiz ve sabahlara kadar süren muhabbetimiz her zaman anılarda yaşayacak. Seni seviyorum ve önümüzdeki yıllarda hep birlikte mutlu olmamızı diliyorum.

Mesaj Gönder

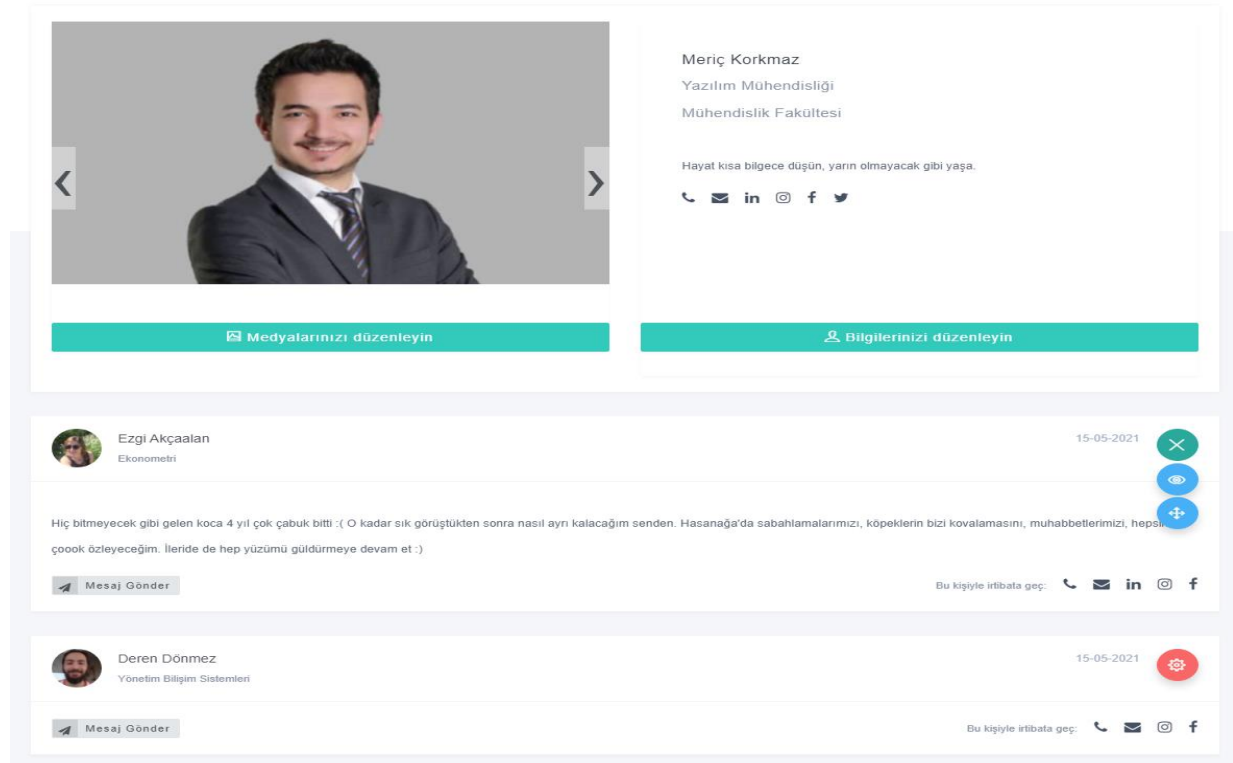
Bu kişiyle irtibata geç: WhatsApp Email Instagram Facebook

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Yıllık Düzenleme Modülü

Akademisyenler ve mezun olacak öğrenciler yıllık düzenleme yetkisine sahiptir. Bu kullanıcılar Şekil 7’teki ekran üzerinde yıllıklarının nasıl görüldüğünü kontrol edebilir ve aynı zamanda gelen yorumlarla ilgili gerekli düzenleme işlemlerini gerçekleştirebilmektedir. Yorumlar geldiğinde Şekil 7’te bulunan bildirim ekranına düşmektedir. Gelen yorumlar ile ilgili olan bildirim üzerine basılarak yıllık düzenleme sayfası açılabilir. Açılan yıllık üzerinde yeni gelen yorumlar Şekil 7’te gösterilen en altta bulunan yorumdaki gibi kapalı bir şekilde kırmızı buton şeklinde gözükür. Eğer yorum onaylanmak istenirse kırmızı buton üzerine basılıp ek ayarlardan göz simgesine basılarak yorum aktif, görünür hale getirilebilmektedir. Eğer yorumun yeri değiştirmek istenirse ek ayarlar kısmından taşıma işaretine basılarak, sürükleyip bırakılarak yorumlar sıralanabilmektedir. Aynı zamanda yıllık ile ilgili diğer bilgilerin nereden değiştirileceğine dair yönlendirmeler mevcuttur. Medyanın altında bulunan buton ile medyalar düzenlenebilir. Kişisel bilgiler butonuna tıklayarak kişisel bilgiler güncellenebilmektedir.

Şekil 7: Yıllık Planlama Ekran Görüntüsü

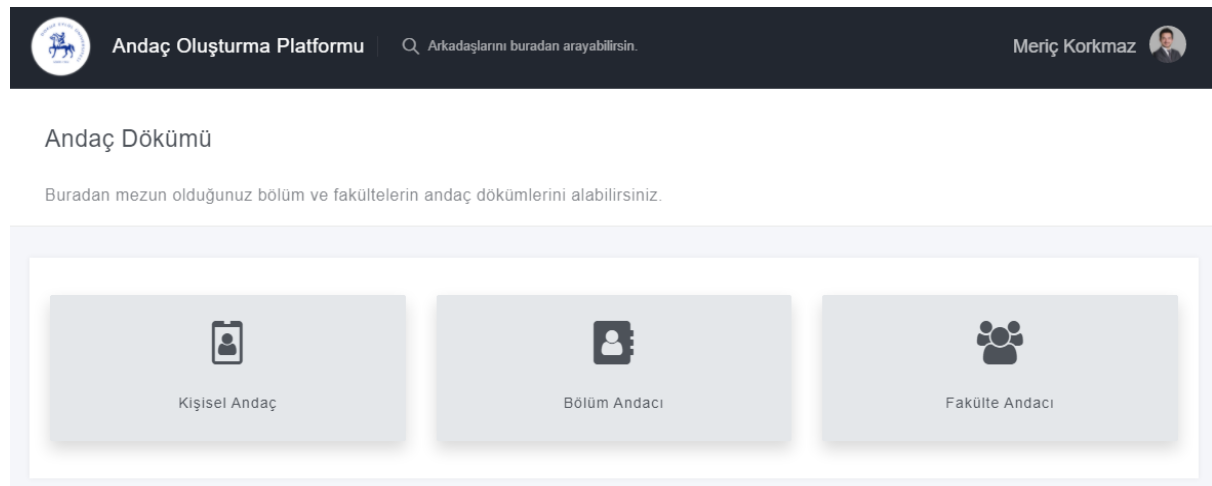

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Çıktı Alma Modülü

Yıllıklarını oluşturmuş olan öğrenciler ve akademisyenler, mezun olduktan sonra sistem yöneticileri tarafından rolleri mezun öğrenci olarak değiştirilmektedir. Mezun öğrenci rolündeki kullanıcılar diğer web yıllıkları görüntüleyebilir ya da adına oluşturulmuş olan yıllıkları indirebilmektedir. Kullanıcının indirebilecek olduğu yıllık türleri Şekil 8'deki gibi gösterilmiştir. Tercihe göre kullanıcılar kişisel yıllığını, ait olduğu bölüm yıllığını veya fakülte yıllığını indirebilmektedir.

Şekil 8: Mezun Öğrenci Çıktı Alma Ekran Görüntüsü

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Kişisel yıllık görünümü Şekil 9’de gösterilmiştir. Tüm kullanıcılar tarafından kişinin yıllığına yapılan yorumlar kişinin isteğine göre sıra ile basılmaktadır. Medya bölümüne girilmiş olan ilk fotoğraf ana yıllık fotoğrafı olarak eklenmiştir.

Şekil 9: Basılmış Olan Yıllık Görünümü

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

Bölüme ait yıllık çıktısı alınırken ait olduğu üniversite, fakülte ve bölüme ait bilgilerin yanı sıra Şekil 10’de örneği gösterilen kullanıcıların girdiği bölüm fotoğrafları da eklenmektedir. Aynı durum fakülte çıktısı alınırken de geçerlidir. Hem bölüm hem de fakülte için girilmiş olan fotoğraflar çıktının en altına eklenmiştir. PDF çıktısı oluşturulurken MPDF adlı PHP kütüphanesi kullanılmıştır.

Şekil 10: Bölüm İçin Eklenen Fotoğraflar Çıktı Görünümü

Kaynak: Yazar tarafından derlenmiştir.

SONUÇ

Her sektörde olduğu gibi eğitim sektöründe de tüm operasyonların dijitalleşmesine yönelik adımlar atılmıştır. Üniversitelerde daha sağlıklı eğitim verilmesi adına öğrenci bilgi sistemleri, akademik bilgi sistemleri, akademik personel bilgi sistemleri vb. uygulamalar geliştirilmiştir. Günümüzde yaygın şekilde kullanılan sosyal medyaların da aslında yapı taşlarının üniversiteler altında geliştiğini unutmamak gerekir. Bu çerçevede düşünüldüğünde, aynı hedef kitleye yönelik bir uygulama geliştirilmiştir.

İnsanoğlu geçmişte yaşadığı pozitif herhangi bir anıya dair özlem duyar, onu tekrar hatırlamak için bazı eşyalar saklar. Bu eşyalar hatıra defterleri, mektuplar, resimler ya da herhangi bir nesne olabilmektedir. Bu gibi eşyalar veya yazılı kaynaklar geçmişte yaşanan bir anıyı daha net ve kolay bir şekilde hatırlamayı sağlar. Fakat somut bir halde duran bu eşyalar zamanla deforme olabilir ya da kaybolabilmektedir. Bu durumun önüne geçmek amacıyla üniversitede geçirilen anıların saklanması adına web tabanlı yıllık geliştirilmiştir.

İnsanların genellikle anlatmayı sevdiği anıların birçoğu üniversitede yaşadıkları ile ilgilidir. Ayrıca bu ortamdaki dostlardan da hiçbir zaman vazgeçilmez. Bu yüzden üniversite hayatı insanların anılarını en çok saklanmak istediği dönemlerden biri olduğu kesindir. Eski usulde yapılan yıllıklar, öğrenciler için maddi külfet olmaktadır ayrıca tek tek yazıların el ile toplanması birçok uğraş içermektedir. Bu durum da yıllığa katılacak kişi sayısında ciddi azalmalara neden olmakta ve grup bütünlüğünü bozmaktadır. Web tabanlı yıllık ile herhangi bir internet olan cihaz üzerinden kişiler birbirlerine yorum atabilecek, daha sonrasında mezun olduklarında da istedikleri zaman bu yıllıkların çıktılarını ücretsiz bir şekilde alabileceklerdir. Geliştirilen uygulama ile yıllık oluşturulurken

karşılaşılan problemler çözülmüştür. Bunun yanı sıra dijital platforma yüklenen yıllıklar eski usullerine göre aşağıdaki avantajlara sahiptir;

- Ekonomiktir.
- Daha hızlı ve kolay bir şekilde oluşturulur.
- İstenildiği zaman istenildiği yerden ulaşılabilmektedir.
- Birden fazla medya ögesi içerebilir, sadece resim değil videoda barınabilmektedir.
- Her zaman çıktı alınabilir.
- Farklı formatta çıktı alınabilir.

Web tabanlı yıllık oluşturulurken “yazılım geliştirme yaşam döngüsü” yöntemi dikkate alınarak geliştirilmiştir. Sistem geliştirilirken oluşabilecek problemlerin azalması adına, bu yöntemin tüm safhaları yazılım geliştirilirken uygulanmıştır.

Sistem geliştirilmeden önce gerekli fizibilite çalışması yapılmıştır. Daha sonrasında sistemi kullanacak olan farklı rollerdeki kullanıcılardan sistem beklentileri hakkında geri bildirimler alınmıştır. Bu tartışma sonucunda sistem gereksinimleri analiz edilmiş ve gerekli UML diyagramları çizilmiştir. Kullanıcının isteklerinin doğru anlaşıldığına dair prototip modelleme yapılmıştır. Sistemde bulunan tüm verilerin nasıl saklanacağı konusunda veri tabanı tasarımı gerçekleştirilmiştir. Edinilen bilgiler değerlendirilip, uygun yazılım dili ve kullanılacak teknolojiler kararlaştırılmıştır. Sistem geliştirildikten sonra gerekli olan test işlemleri yapılmış ve canlı sunucuya geçirilirken uygulanması gereken tüm bakım işlemleri gözden geçirilmiştir.

Canlı sunucu üzerine kurulan bu sistem; Dokuz Eylül Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Yönetim Bilişim Sistemlerinde okuyan 66 Öğrenci ve 8 akademisyenin kullanması için pilot uygulama olarak başlatılmıştır. Uygulamayı kullanan öğrencilerden daha sonrasında geri bildirim toplanmıştır.

Eğer istenirse sistem ilerleyen zamanlarda paketleştirilip, lise ve ortaöğretimde okuyan öğrenciler içinde kullanılabilir. Sadece eğitim sektörü için değil, aynı zamanda belirli bir aktivite topluluğunun da anılarını paylaşılabilmesi için olanak sağlanabilecektir.

Yapılan çalışmaların Yönetim Bilişim Sistemleri alanına katkıları değerlendirildiğinde, süreçlerin hızlanması, iş yükünün azalması, daha verimli doküman yönetiminin sağlanması, yeni teknolojiler kullanılarak modern bir yapı oluşturulması ve verilerin efektif kullanılması gibi artılar sağladığı görülmektedir.

Web tabanlı yıllık bu ve buna benzer konularda çalışmalara örnek olması adına geliştirilmiştir.

KAYNAKÇA

Aydın, C. (2018). Makine Öğrenmesi Algoritmaları Kullanılarak İtfaiye İstasyonu İhtiyacının Sınıflandırılması . Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi , (14) , 169-175 . DOI: 10.31590/ejosat.458613.

Aydın, C. ve Tarhan, Ç. (2018). Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Uzaktan Eğitim Adaptasyonunun Sayısal Uçurum Kapsamında Araştırılması. Alphanumeric Journal, 6(2), 349-364. DOI: 10.17093/alphanumeric.392077.

Balki, R.S. (2004). Student and parent appraisal of learning management system in a private school. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul: Graduate Program In Secondary School Science And Mathematics Education Boğaziçi University.

Başar, M.S. (1999). Lisans öğrencilerinin takibi için bir öğrenci bilgi sisteminin geliştirilmesi. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Bergland, R. (2020). Social media use and yearbooks. Journal of the College Media Association 57.

- Her Türlü Bilginin Adresi (2021) <https://herturbilgi.com/yazilim-gelistirme-yasam-dongusu/> (15.11.2020).
- Hirst, W. ve Echterhoff, G. (2010). Remembering in conversations: The social sharing and reshaping of memories. *Annual Review of Psychology* 63(1): 55-79.
- Luminet, O., Bouts, P., Delie, F., Manstead, A.S.R. ve Rime, B. (2000). Social sharing of emotion following exposure to a negatively valenced situation. *Cognition and Emotion*. 14(5): 661–688.
- Özgür, A. S. ve Tarhan, Ç. (2018). Ortaöğretimde Mobil Tabanlı Eğitim Değerlendirme Sistemi. *Yönetim Bilişim Sistemleri Dergisi*. 4(1), 1-27. <https://dergipark.org.tr/en/pub/ybs/issue/39045/459376>
- Özgür, A.S. ve Tarhan, Ç. (2020). Eğitim Kurumlarının Web Sayfaları Kullanım Oranları Mobil Uygulama ile Artırılabilir mi?. *Bilişim Sistemleri ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*. 2 (2) s. 1-9.
- Ruparelia, N. B. (2010). Software development lifecycle models. *Acem Sıgsoft Software Engineering Notes*. 35(3): 8-13.
- Sedikides, C., Wildschut, T., Arndt, j. ve Routledge, C. (2008). Nostalgia past, present and future. *Current Directions In Psychological Science*.17(5): 304-307.
- Skowronski J., Gibbons J.A., Vogl R.J. ve Walker W.R. (2004). The effect of social disclosure on the intensity of affect provoked by autobiographical memories. *Memories Self and Identity*, 3: 285-309.
- Şeker, S.E. (2015). Yazılım geliştirme modelleri ve sistem/yazılım yaşam döngüsü. *YBS Ansiklopedi*. 2(3): 18-29.
- Tannenbaum, D., Schultz D. (2003). *Inventors of ideas: introduction to western political philosophy*. Ontario: Thomson Wadsworth: 175-176.
- Tarhan C., Aydin C., Tecim V. (2021). Digital Divide Evaluation in High Education from Distance Learning Perspective. In: Horobet A., Belascu L., Polychronidou P., Karasavoglou A. (eds) *Global, Regional and Local Perspectives on the Economies of Southeastern Europe*. Springer Proceedings in Business and Economics. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-57953-1_22.
- Tecim, V. (2021). “Sistem Geliştirme Yaşam Döngüsü”. <http://debis.deu.edu.tr/userweb/vahap.tecim/dosyalar/sgyd.pdf> (05.03.2021).
- Wang, Q. ve Guan, L. (2020). Does sharing memories make us feel closer? The roles of memory type and culture. *Culture, Memory Sharing and Relationship Closeness*.
- Wang, Q., Lee, D. ve Hou, Y. (2017). Externalising the autobiographical self: sharing personal memories online facilitated memory retention. *Memory in the Digital Age*. 25(6): 772-776.
- Wegner, D. M. (1986). Transactive memory: A contemporary analysis of the group mind. In B. Mullen & G. R. Goethals. *Theories Of Group Behavior* :185-208.
- Wildschut, T. ve Jacob, J. (2012). The power of the past: Nostalgia as a meaning-making resource. *Memory*. 20(5): 452-460.
- Yıldırım, T. (2007). Ajax ve uml destekli web tabanlı öğrenci bilgi sistemi portalının hazırlanması. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul.: Havacılık ve Uzay Teknolojileri Enstitüsü.